

II

(Valmistavat säädökset)

TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi rahoitusvakuusjärjestelyistä"

(2002/C 48/01)

Neuvosto päätti 26. huhtikuuta 2001 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 95 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastannut "yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus" -jaosto antoi lausuntonsa 21. marraskuuta 2001. Esittelijä oli Paulo Barros Vale.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 28. ja 29. marraskuuta 2001 pitämässään 386. täysistunnossa (marraskuun 28. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 104 ääntä puolesta, 2 vastaan, ja 1 pidättyi äänestämästä.

1. Johdanto

1.1. Nyt käsiteltävänä olevan direktiivin tarve johtuu maksujärjestelmien ja arvopapereiden selvitysjärjestelmien, keskuspankkien ja rahoitusmarkkinaosapuolten oikeusvarmuuden puutteesta.

1.2. Useat jäsenvaltiot ovatkin jo antaneet nettoutusta koskevia lakeja tai joissain tapauksissa tarkistaneet alalla jo annettuja lakeja oikeusvarmuuden lisäämiseksi ja eri toimijoiden suojelemiseksi.

1.3. Selvityksen lopullisuutta koskevan direktiivin hyväksyminen oli tärkeä askel kohti oikeudellisten puitteiden luomista maksujärjestelmille ja arvopapereiden selvitysjärjestelmille.

1.4. Edellä mainittu direktiivi on toistaiseksi ainoa yhteisön lainsäädäntöteksti, jossa säädetään rajatylittävistä vakuuksista

rahoitustoimien yhteydessä. Komission laatimassa rahoituspalveluiden toimintasuunnitelmassa todettiin, että vakuuksien rajatylittävää käyttöä koskevan direktiivin antaminen on ensisijaisen tärkeää.

1.5. Käsiteltävänä olevaa direktiiviä sovelletaan käteis- ja arvopaperivakuuksiin sekä lyhytaikaisiin toimiin.

1.6. Direktiivin soveltamisalaa kuuluvia toimijoita ovat julkiset viranomaiset tai keskuspankit, toiminnan vakauden valvonnan alaiset rahoituslaitokset ja oikeushenkilöt, joiden pääomapohja ylittää 100 miljoonaa EUR tai joiden bruttovarallisuus ylittää miljardi EUR (silloin kun rahoitusvakuus tosiasiallisesti toimitetaan uusimman laaditun tilinpäätöksen mukaan, joka on julkistettu ajankohtaa edeltäneen enintään kahden vuoden aikana).

1.7. Komission mukaan direktiivin tavoitteet ovat seuraavat:

- Varmistetaan, että on olemassa tehokkaat ja suhteellisen yksinkertaiset järjestelmät vakuuden luomiseksi joko omistusoikeuteen tai panttioikeuteen perustuvalla järjestelyllä.

- Tarjotaan vakuusjärjestelylle rajoitettu suoja eräitä maksukyvyttömyyslain säännöksiä vastaan, erityisesti niitä, jotka estäisivät vakuuden tehokkaan realisoimisen tai aiheuttaisivat epäilyä sellaisten tekniikoiden pätevyydestä kuin sulkeutuva nettoutus, täydentävän vakuuden toimitaminen ja vakuuden korvaaminen.
- Luodaan oikeusvarmuus rajatylittävänä vakuutena käytettäviä arvo-osuusmuotoisia arvopapereita koskevan lain valinnasta laajentamalla selvityksen lopullisuutta koskevan direktiivin 9 artiklan 2 kohdassa hyväksyttyä periaatetta.
- Rajoitetaan vakuuden käyttöön liittyviä kustannuksia sekä vakuusjärjestelmän luomisen että täytäntöönpanon yhteydessä.
- Varmistetaan, että panttioikeuteen perustuvan järjestelyn yhteydessä tehtävät sopimukset ovat samalla tavalla päteviä kuin takaisinostosopimukset.

2. Yleistä

2.1. TSK hyväksyy mekanismit, joilla joustavoitetaan ja helpotetaan vakuuksien käyttöä, ja kannattaa niitä. Komitea katsoo kuitenkin, että tiettyihin näkökohtiin on kiinnitettävä erityistä huomiota, jotta voidaan välttää markkinoiden tasapainon periaatteen noudattamatta jättäminen tai tilanne, jossa kohtelu lain edessä ei ole yhdenvertaista.

2.2. Direktiiviehdotus merkitsee sitä, että vakuuden kohteesta eli nykyisestä talletetusta vakuudesta tulee todellisudessa vakuuden ottajan omaisuutta heti, kun siitä sovitaan sopimusosapuolten välillä. Tämä tärkeä muutos tuo esiin useita kysymyksiä.

2.2.1. Koska direktiivi tulee siirtää osaksi kunkin jäsenvaltion lainsäädäntöä, saatetaan joutua tilanteeseen, jossa direktiivin säännökset ovat ristiriidassa jäsenvaltion lainsäädännön kanssa. Useat jäsenvaltiot ovat jo ottaneet asian esille neuvostossa, eikä ole varmaa, että direktiivin siirtäminen osaksi jäsenvaltioiden lainsäädäntöä tapahtuu ongelmitta.

2.2.2. On myös tärkeää luoda toimijoille ja velkojille reaaliaikainen tiedotusjärjestelmä tietyn tahon myöntämistä vakuuksista, jolloin saataisiin avoimesti tietoa siitä, paljonko niillä on milläkin hetkellä todellista omaisuutta. Koska tämä mekanismi on uusi eikä sitä ole kokeiltu aiemmin, siitä voi tulla uskottava vain, jos se on täysin avoin.

2.2.3. Lisäksi on tarpeen selkiyttää tilanteita, joissa veloitetta ei ole noudatettu ja jotka vaativat vakuusjärjestelyn täytäntöönpanoa. On tärkeää luokitella jo alusta lähtien kaikki

ne tilanteet, joissa vakuusjärjestely voidaan toteuttaa. Jos näin ei tehdä, saatetaan joutua vakavaan tilanteeseen, jonka seurauksena koko ehdotetun järjestelmän uskottavuus vaarantuu.

3. Erityistä

3.1. On aiheellista tarkentaa, mikä on vakuusjärjestelyn toteuttamisen todellinen syy, jotta voidaan välttää väärinkäytökset. Samassa yhteydessä on tarkistettava, onko kyseisen järjestelyn toimeenpanon syy laillinen.

3.2. On erittäin tärkeää tehdä selväksi, rajoittuvatko direktiivin sovellusalaan kuuluvat vakuutena mahdollisesti käytettävät varat vain vakuuden antajien todelliseen omaisuuteen vai kuuluvatko niihin myös muut, kolmansilta osapuolilta vakuudeksi saadut varat.

3.3. Direktiivin soveltaminen on rajoitettava ammattilais- ja asiantuntijatahojen tekemiin vakuusjärjestelyihin, jotta direktiivin tavoitteet eivät vaarannu, kun otetaan huomioon, että aihe on teknisesti ja oikeudellisesti monimutkainen.

3.4. Lisäksi on tärkeää pitää mielessä, että näin luodaan ennakkotapaus, johon saatetaan vedota pyrittäessä laajentamaan soveltamisaluetta muihin velkojiin, mikä olisi konkurssi-oikeuden periaatteiden ja siihen liittyvän velkojien suojan vastaista. On otettava huomioon velkojien oikeuksien yleispätevyyden periaate sekä se, vaikuttavatko ehdotetut säännökset tähän periaatteeseen vai ei.

3.5. Vakuuden antajille on varmistettava suoja tapauksissa, joissa vakuuden saaja on maksukyvytön.

3.6. Ei ole myöskään selvää, millä ehdoin säädöstä sovelletaan, kun velkoja tekee taloudellisia uudelleenjärjestelyjä. Tämä eroaa täysin tilanteesta, jossa velkoja tekee konkurssin, ja sen seurauksetkin ovat erilaiset. Ehdotettujen periaatteiden soveltamista on siten mukautettava.

4. Avoimuusmenettelyitä ja velkojien yleistä suojaa koskevat ehdotukset

4.1. TSK ei hyväksy sitä, että tätä uutta mekanismia sovelletaan ilman, että samalla määritellään ilmainen ja kaikille avoin tiedotusmenettely, joka mahdollistaa sen, että eri toimijat saavat tietoa reaaliajassa kaikista tämäntyyppisistä vakuuksista.

4.2. Tällainen pakollinen tietokanta voitaisiin perustaa Euroopan keskuspankin tai jonkun muun riippumattoman ja luotettavan laitoksen yhteyteen, joka hoitaisi sitä vakauden valvonnan yleisiin periaatteisiin perustuvan erillisen asetuksen säännösten mukaisesti.

4.3. Ainoastaan järjestelmä, johon rekisteröitäisiin kaikki tämällytyypiset vakuudet niiden koko voimassaolon ajan ja joka olisi avoin kaikille, voisi tarjota riittävästi avoimuutta ja turvaa, jotta kaikki velkojat, palveluiden tarjoajat, osakkaat ja muut toimijat olisivat kaiken aikaa selvillä vakuuden antajien todellisesta omaisuudesta.

Bryssel 28. marraskuuta 2001.

5. Loppuhuomaus

5.1. Koska ehdotus on tärkeä ja erityinen ja koska sillä on vaikutusta nykyiseen oikeusjärjestykseen, sitä on syvennettävä. Siihen on myös tehtävä muutoksia, jotka lisäävät sen soveltamisen avoimuutta ja varmuutta mutta eivät vääristä velkojien yleisen suojan periaatteita ja velkojien oikeuksien yleispätevyyttä. Komitea haluaisi antaa lausunnon komission uudesta ehdotuksesta, jossa otettaisiin huomioon tässä lausunnossa esitetyt huolenaiheet.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Göke FRERICHS

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "XXX kilpailupolitiikkaa koskeva kertomus (2000)"

(2002/C 48/02)

Komissio päätti 10. toukokuuta 2001 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 262 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta "XXX kilpailupolitiikkaa koskeva kertomus (2000)"

Asian valmistelusta vastannut "yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus" -jaosto antoi lausuntonsa 21. marraskuuta 2001. Esittelijä oli Mario Sepi.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 28. ja 29. marraskuuta 2001 pitämässään 386. täysistunnossa (marraskuun 28. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 108 ääntä puolesta, 1 vastaan, ja 1 pidättyi äänestämästä.

1. Johdanto: yleinen konteksti

1.1. XXX:ssä kilpailupolitiikkaa koskevassa kertomuksessa esitetään kilpailun pääosaston seikkaperäisen toimintakertomuksen lisäksi tämän politiikan alan tulevaisuutta koskevia tärkeitä suuntaviivoja.

1.2. Merkittävät "institutionaaliset" uutuudet, kuten euron käyttöönotto, ja kansainväliset uudet suuntauokset, kuten maailmanlaajuistumisen kehitys ja EU:n tuleva laajentuminen sekä

yhä enemmän esillä oleva kilpailupolitiikka – joka on teknologisten muutosten ja teollisuuskeskittymien leimaamassa vaiheessa – ovat tekijöitä, joiden perusteella kilpailun pääosasto on päättänyt tehdä alan rakenteisiin ja käytänteisiin perustavanlaatuisia muutoksia.

1.3. Edellä mainitut seikat tekevät tästä lausunnosta merkittävän, sillä sen avulla ei pyritä vain arvioimaan aikaisempaa toimintaa vaan pikemminkin sitä lähtökohtana pitäen painotamaan käynnissä olevia muutoksia ja pohtimaan niihin liittyviä tulevaisuudennäkymiä.